

— Hát az urak félnek? Lássák én nem félek, mert az én lelkem nem terheli semmiféle bűn. Csak a gazemberek félnek Rádaytól!

Az egész asztaltársaság fölkerekedett és szó nélkül távozott.

Ma már nyugodtan hajtja álomra fejét a pusztai tanyák lakója és a vásáros nép nem retteg attól, hogy az országúton rablóval találkozhatik. Vége a hajdani betyár-világnak. És ez gróf Ráday Gedeon érdeme. Emlékére bátran idézhetjük IV. Béla királyunk sírköfeliratát:

«Dum licuit, tua cum vixit, rex Bela! potestas: Fraus latuit, pax firma fuit, regnavit honestas.»

(Midőn fénylött, midőn fennállott, Béla király, hatalmad, az álnokság elrejtőzött, a béke szilárd volt és a becsületesség uralkodott.)

Dr. Závory Sándor.

ENDRŐDI SÁNDOR ÚJABB KÖLTEMÉNYEIBŐL.

A TÉPELŐDÉS.

A tépelődés néha-néha
Örvények széléhez sodor.
Mi jögon élek könyelemben,
Mig ottkűn koldul a nyomor!

Szobámnak levegője tiszta,
Fehér a nyoszolyám színe —
De hajh! kinek az egész éltét
Rongyokban kell leélnie!

Nincs egy jó napja, mint kiert eb
Csatangol útan utakon,
Hulló levél a takarója,
Rideg tanyája a vadon.

Arézt vesszőző zápor mossa,
Haját szélvész fésűlgeti,
És nincs soha más utitársa
Mint nyomorának könyvei.

Jöttét nem várja senki, senki,
Távoztán senkisem busul,
Ünnep, ha szennyes kalapjába
A jószág egy morzsája hull.

Baroménál nem jobb a sorsa,
Mindvégig ünt terhet czipel,
Mig végre rondán, siratlatlan
Egy árok mentén döglök el.

És én? . . Borzadva gondolkodok rá,
És sápadozva állok itt:
Kenyerem íze olyan, mintha
Megloptam volna valakit.

TENGERPARTI EMLÉK.

Fáradt madárként szállt alá a nap,
Zord est borult az óceánra.
A dagály zúgott s szinte kidagadt,
Hullámráját a partha vágva.

Sokáig néztem a sötét vizet,
Szemem és agyam beleszédült,
A parton, halászkunyhó küszöbén,
Viharoktól vert tengerész ült.

Kicsi fiát térdére vette, és
Szólt, míg az vígan paripázkodott:
«Játsszunk fiacskám, még ma itt vagyok,
Holnap, ki tudja, merre járok?»

Azóta évek multak. Tengerészt,
Fiúcskát régen elfelejttem.
De ma térdemre ült az én fiam,
S megújult a kép mása bennem.

Egyszerre csak előttem állt a víz,
A zuhogó ár, zöld hullámok,
Hallottam a nagy óceáni zajt,
A hogy dörgött, bögött, sirámlott.

Ott ültem a halászház küszöbén,
Szemben örvénnyel, éjszakával,
S szívemet egy szomorú gondolat
Fájdalma hasogatta átal.

Az emlék, hangok lágy ringása közt,
Ajkamra könnyeként szívárgott:
«Játsszunk, fiacskám, még ma itt vagyok,
Holnap, ki tudja, merre járok! . . .»

A PÓPA PRÉDIKÁLT . . .

A pápa prédikált: «Az ég magas!
Oda, hiába száll, nem ér a sas.
Ám az imádság, ha szívből fakad,
Fölszárnyal néhány röpké perc alatt.»

A pápa végzé: «A csár messze van,
De jól érezzük őt mindannyian.
Sok gondja közt bőven van gondja ránk,
Ó a mi földi kormányzónk, atyánk.»

Egy vén muzsik, fészékdőve a padon,
El-eltűnődött a hallottakon.
«Való, való! mormolta boszusan,
Az ég magas, a csár meg messze van!»

PÁRBESZÉD.

«Úgy-e, apám, az ég, «S Isten, úgy-e azért
A szép csillagfátyol Lakik a magasban,
Távol van mitőlünk?» Hogy mindent jól lásson?»
— Szédítően távol! — Azért lakik ottan.

«Odaszállni mért nincs
Az embernek szárnya?»
— Fiam, az imádság
Főlelem hozzája!

ARANY JÁNOS LEVELEI UNOKÁJÁHOZ.

Arany Lászlónak nővéréről, Juliskáról s ennek leányáról, Piroskáról irt emlékezése ki-gyészítéseiül szolgálnak azok a levelek, melyeket alább közlünk: Arany Jánosnak levelei kedves unokájához, Széll Piroskához. Megható emlékei ezek a költő nagyapai szeretetének.

Az első levél keltetkor, 1870-ben Piroška öt esztendő volt, az utolsó 1882-ből való, tehát tizenkét évi időköztt foglalnak be. Ehhez képest változik a hang is, melyben a nagyapa unokájának ír; mint Gyulai Pál mondja: «a költő művészete a hevenyében odavetett sorokban sem tagadja meg magát. Mennyire illeszkednek azok a gyermek felfogásához s a mint ez nő, mint emelkednek feljebb.»

Az első leveleket más levélbe zárva, apró borítékban, piczi levélpapíron és gondosan kipingált betűkkel írta a szerető nagyapa, a hogy kis gyermekeknek szokás írni s ugyan-ilyen gyermeket a hangjuk is. Mily gyöngédnek rejti bele féltő gondoskodásának intését szeretete nyilvánításába! Mily aggódva igyekszik még messze távolból is megóvni egészségét! Milyen szeretettel igazítja helyre egy-egy gyermeki hibáját, vigyázza, hogy el ne kedvetlenítse vele! Arany költői működésének érdekes kiegészítői családai érzelmeinek e jelei.

I.

Karlsbad, 1870 jul. 22.
Kedves Piroskám! Mikor te ezt a levelet megkapod, te már akkor Szalontán futkosol, a gangon, meg az udvaron, meg a kertben, aztán meg a fűskertbe, szőlőskertbe jársz, úgy megszereted Szalontát, hogy a nagymamának erővel kell haza hozni Pestre. Biz úgy lesz az, kis mókusi! De jól viseld azért magadat, csak annyi gyümölcsöt egyél, a mennyit szabad; meg se hűsd magad, hogy beteg ne légy, hanem mindig vigyed a kis japlit, ha kimégy a háztól.

No látod, te nekem levelet írtál, hát én is irtam neked külön, ez a te leveled lesz, jó helyre eltedd, hogy nagyobb korodban is elolvashasd, mikor tudsz olvasni.

Csókollak, édes kis leányom, áldjon meg a jó Isten, a kinek oly szépen imádkozol minden este; azt kívánja a te szerető nagyapád.

Kívül: Széll Piroška unokámnak, öt éves korában, áldó szeretettel.

II.

Karlsbad, 1872 július 22-én.
Kedves kis Piroskám! Mikor te ezt a levelet megkapod, akkor már elérted születésed napját, és te hét esztendő léssz. Adja Isten, hogy e napot és utána még sok, sok napot és évet tölthess örömben, egészséggel, édes apád, nagymamád, és mindnyájunk örömeire, ha élünk. Neveljen fel a jó Isten téged, kedves unokám, szépnak, jónak. Légy engedelmes, szorgalmas kis leány; ezután már többet kell dolgozni, tanulni, mert már hét éves vagy, már okosnak kell lenned. Ezt a levelet Laczi bácsi lepecsételi neked az én pecsétnyomommal, mely az édes anyádé volt, azért, ha elolvastad, kérd meg nagymamát, tegye el neked jó helyre, még nagy leszed, emlékül a te nagyapádra, a téged úgy szerető Arany János-ra.

Kívül: Széll Piroška kedves unokámnak, szíves szeretettel Pesten.

III.

Karlsbad, 1874 július 30-án.
Kedves kis Piroskám! Mitán te olyan jó voltál, hogy írtál nekem egy elég hosszú levelet, én is külön válaszolok neked. Gondolom ugyan, sokszor kellett mondani a nagymamának: «Piroška, ne ugrálj, írj már a nagyapának, mikor írsz már a nagyapának? majd nem hoz Karlsbadból semmit» — de most is jókor van. Hallom, hogy vizsgát akarsz tenni: igaz-e? és nem félsz tőle egy kicsit? Nem kell attól félni, kedves leányom, a mit az ember tud, bátran mondja el, akárki előtt.

Születésed napjára én is akartam neked valamit küldeni, de nem tudtam kitalálni, hogy mit küldjek; holmi broche-félét nem akartam, az van már neked elég, más valami ügyes pedig nem akadt szemem elé. Van itt most valami nagy kaska, a miben az asszonyok kiflit hordanak a reggelizhez; nem igen szép fonás, valami hársfa héjából, rajta veres haraszából ezírtaság, és nagy betűvel az egyik oldalán

KARLSBAD.

olyat akartam venni, mert Tóth Lőrincz néniéknél is láttam, de nagy helyet foglal el, postán bajos is volna küldeni, meg nem is igen szép, Pesten végig nem mennél vele az utcán, csak ide való, kiflitársznya, a mint mondtam. Így hát abba hagytam.

De látom, nem igen lehet erre a papírra olvashatólag írni. Az a baj, hogy a papír vékony, a toll vastag, és a tinta erős. Azért jobb lesz bezárnom, azzal a jó kívánnal, hogy az Isten téged, kedves Piroskám, tartson meg friss egészségben hazamenetelemig és aztán is. Jó légy, megfogadd a nagymama szavát és ne bosszantsd sokat.

Öllek, csókollak, édes kicsim, százszor és ezerszer, s maradok szerető nagyapád Arany János.

Kívül: Széll Piroška kedves kis unokámnak, szeretettel Budapesten.

IV.

Karlsbad, 1875 július 27-én.
Édes kis Piroskám! Igaz a! tegnap előtt volt a te születésed napja. Minden ember megemlékezett rólad, csak a nagyapa nem. Azaz, hogy én sem felejtkeztem arról meg, kis jószágom, csak akkor nem jutott eszembe, mikor neked azt a kis levelet írtam, hogy belétegyem a jó kívánnomat. De minek is azt? hiszen mindig jót kívánok én neked, édes tubiczám, az esztendő minden napján.

Sokszor elgondolom: ha te itt volnál! Minden reggel látok a kút körül két kis leányt, olyan korúak és nagyok mint te, egy kissé olyan sapadtak is, és összefogózza sétálnak, úgy mennek együtt, mint két kis galamb a kútra. Bizony neked is jó volna itt reggelenként meginni a kis poharaddal 2—3 pohár meleg vizet, tudom, mindjárt megszeretnéd a hús-ételt, hogy egyéb sem kellene, és megpirosodnál, meghiznál. Nagyapa sem tudta a húst enni, míg ide nem járt. De talán te már otthon is megesszed a *pecsét* jobban, mióta a Dunába jársz fürödni. Csak azt nem írod: hosszú kötélen vagy-e már, vagy kurta kötélen. Hát a «kis halat» láttad-e azóta. Vigyázz a kis halra!

Vigyázz bizony, kedvesem, az egészségedre. Azt hiszem, ott is változó az idő, nagyon könnyen meg lehet hűlni. Még ha nagymama elereszt is, ha érzed, hogy fázol a vízben, ne

fürödj tovább, mondjad az úszómesternek, hogy fázol, vegyen ki. Az úszás is szép dolog, de legfőbb az egészség.

Én nem küldhettem neked semmit a születésed napjára. Igazán azt is alig tudom, mit vegyek már neked hazamennőre, a mit meg ne untál volna. Elnézem a kirakatokat: kis broche, nagy broche, karperecz, — medaillon, mind szakasztott olyan, mint tavaly meg azelőtt, csak az ára különböz. Szinte unom már nézni, a tarka köves történiakat. Újat alig lát az ember.

Isten téged, édes Piroskám, áldjon meg és neveljen mindnyájunk örömeire. Az élet első 10 évét betöltötted, már nem vagy kis gyermek, okosnak, ügyesnek, szofogadónak, szorgalmasnak kell lenned, úgy szeretnek az emberek, és úgy léssz te is elégedett magaddal. Csókollak, édes jó kis leányom, s ezzel maradok szerető nagyapád Arany János.

V.

Karlsbad, 1876 aug. 1.
Édes kis Piroskám! Dicsőrelek jószágodért, hogy nekem ismét olyan hosszú levelet írtál és tudtad velem mindazt, a mi közelebb történt körülöttem. Most én csak röviden válaszolhatok, mert ebédre kell mennem és a nagymama levélét is feladnom idejében, hogy egész napot ne veszítsek a postán.

Hogy az úszásban előhaladsz, annak igen örülök, csak vigyázz «a kis halra». Kíváncsi vagyok mire haza megyek, a sok úszás után légy «egészséges mint a hal», «kövér, mint a potyka». Szalontára is jó volna menned, kis leányom, de ha nagymama nem bocsát maga nélkül, meg kell rajta nyugodnod. Talán ha Pesten maradsz, leteheted még őszig a vizsgát és beirathatunk valami intézetbe, hogy oda bejárj. Tehát csak folytasd a tanulást, hogy sokat ne felejtj. Látod, édes apád is szeretné, ha vizsgát tehetnél.

Talán meg is sokallod már a virágot, mert biz azok nem valami különösek, de most mégis tessék ide egyet. Ez búzavirág, mely búzavetés közt terem. Itt ugyan az nincs, de van rozs; meg árpavetés, amazt már kezdik aratni is; tegnap ott lettem a mezőn jártamban, és lesza-kitottam neked. Gondolj róla, szegény édes anyád *kék* szemére, mely egykor te rád oly szeretőleg nézett. Isten veled, kis leányom, csókol szívtalanszor szerető nagyapád Arany János.

VI.

Margitsziget, jun. 15. 1882.
Édes kis Piroskám! Szép tőled, hogy elég gyakran, és részletesen tudósítsz bennünket élményeidről; viszonzásul én is megírtltemt egy kissé rég piénő szemeimet s írok neked, hogy legyen emléke tőlem a leghosszabb utazásodnak, melyet eddig tettél az életben. Azt szeretem, ha figyelmedet a mezei, falusi életre fordítod; látsz és tapasztalsz oly dolgokat, melyekről eddig foglalmad sem volt; mert ha a falusi leányt kinevelik városban, bizony a városit is falun, ha azt sem tudja, — magról terem-e a kifi, vagy a földből ássák. Most már, ha eljutok Korytniczára, ott pedig a szép természetet lehet megfigyelni, s a szép életet, viséletet vélni be az emlékezetbe. Fialat személy ne utazzék, mint egy koffer, hanem lásson meg mindent, a mi előtte új és szokatlan. Az idő ugyan meg most is fenyegető a korytniczai útra, itt is 10—12 fokban didergünk, de talán a hó vége felé megfordul.

Nem sok mulatságod volna, édes Piroskám itt a szigeten most; sétálni is alig volna kivel, mert szegény nagymama talán még többet köhög (velem együtt) ezen a változó, rakoncátlan «szabad» levegőn, mint otthon a szobáiban. Váltig biztatjuk egymást, hogy lassankint majd megszokjuk, ha úgy nem leszünk vele, mint a cigány lóva a koplással.

Gizi és Laczi bácsi, a rossz idő dacára, csaknem minden este kijönnek, elolvassák leveleidet, s ha Gizi kap, ő is kibozza.

Szeretném, kedves Piroskám, ha Szalontán léted alatt láttál volna valakit a testvérem szegény ivadéka közül, s ha különöse Jámor Sándorékkal váltottál volna egy szíves nyájás szót, hogy ismernék öreg bátyjokat a harmadik generációban is, és jót mondanának felőled.

De már kifogyott a mécsből az olaj, azt is csodálom, hogy eddig tartott; apádat, mamá-

dat, Sándor bácsiékat ölelem, Lovassyékat tisztelem, téged pedig csókollak nagymamával együtt szerető nagyapád Arany János.

Kívül: Széll Piroška kisasszonyának Nagy-Szalontán.

AZ ÚJ KÉPVISELŐHÁZ TAGJAI.

II. közlemény.

Szabadelvű-pártiak.

Apáthy Péter, Kis-Küküllőmegye dicső-szent-martoni kerületének képviselője. 1837-ben született Felső-Fehérmegye Voldorf községében. Theológiát és jogot Kolozsvárt tanult, hol néhai Nagy Péter erdélyi ref. püspök mellett három évig mint káplán működött. A berlini akadémiának egy évig hallgatója volt. 1864-ben szülőföldjébe hazatérve, bürkösi birtokán gazdálkodott; 1867-ben Felső-Fehérmegye főjegyzőjévé, 1871-ben alispánná választott. 1876-ban a megyék rendezése után Nagy-Küküllőmegye alispánja lett, s itt is hét évig szolgált. 1884-ben Kis-Küküllőmegyébe mikfalvi birtokára költözött, s 1892 óta e megye egyik kerületét képviseli. Az országos szabadelvű-pártnak egyik alelnöke.

Gróf Apponyi Gyula, Pozsonymegye bazini kerületének képviselője. 1873-ban született Nagy-Apponyban. Középiskolai tanulmányait befejezve, a hadsereg szolgálatába lépett. Hadapród, majd a 13-ik huszárezredben hadnagy volt, s 1895—97-ig szolgálattevő kamarás Lajos Viktor főherceg mellett. Kilépve a hadsereg kötelékéből, jogi tanulmányait a budapesti egyetemen végezte. 1895 óta cs. és kir. kamarás. Fia gróf Apponyi Lajos udvarnagynak.

Barcsay Kálmán, Hunyadmegye dévai kerületének képviselője. 1839-ben Maros-Solymoson született. A jogot a nagyszebeni jogakadémián s a bécsi és budapesti egyetemeken tanulta. 1867-ben a belügyminisztériumba mint fogalmazó lépett be. 1869—72-ig az országgyűlésen a hátsági kerületet képviselte mint a Deák-párt tagja. 1873-75-ig külföldön, főképen Párisban időzött. 1875—77-ig az erdélyi kataszternél működött. 1878—91-ig Hunyadmegye alispánja volt; megalapította a megyei tisztviselők nyugdíjintézetét s 40,000 frtot gyűjtött a szegényalap javára, melynek feléből épült az árvaház. 1892 óta a dévai kerületet képviseli. A vaskorona-rend tulajdonosa.

Baross Juszti, Trencsénmegye trencsényi kerületének képviselője. 1857-ben született a trencsényi Pruzsán. Jogi tanulmányait Budapesten és Pozsonyban végezte. 1879-ben lépett megyéje szolgálatába, mint tiszteletbeli segédjegyző. 1881-ben központi aljegyző, 1883-ban pedig a báni járás főszolgabírája lett. 1890 óta Trencsénmegye alispánja volt.

Gróf Bathányi Tivadar, Mosonmegye zurányi kerületének képviselője. 1869-ben Zala-Szt. Gróthon született. Középiskolai tanulmányait végzetével a fumei tengerészeti akadémiára növendéke lett. 1877-ben tengerészeti hadapród névzetét ki s mint ilyen, nagyobb utakat tett Afrikában, Amerikában és Kis-Ázsiában. 1880-ban, miután előbb letette a tengerészeti vizsgálatot, Sterneck báró tengernagy segédtitkár lett. 1881-ben kereskedelmi tengerész kapitány vizsgát tett Fiumében, 1883-ban pedig a fumei kikötőkrakták főfelügyelőjévé nevezett ki. Gróf Széchenyi Pál kereskedelmi miniszter titkárrá s az «Adria» igazgatósági tagjává, majd kormánybiztosává nevezte ki. Az 1885-iki kiállításon a tengerészeti bizottság előadója volt, az eredei kiállításon pedig ugyanezen bizottság elnöke. 1890-ben kilépett az állami szolgálatból s azóta önállóan foglalkozik tengeri kereskedelemmel s neki magának is van kereskedelmi hajó-vállalata. 1892-től fogva a mostani választásig Fiume képviselője volt. Több tengerészeti és gazdasági tanulmányt tett közzé.

Bay Lajos, Szatmármegye nagybányai kerületének képviselője. 1872-ben született Nagy-Bányán. A budapesti és kolozsvári egyetemen végezte jogi tanulmányait, azóta pedig szatmármegyei birtokán gazdálkodik. Az idei választások alkalmával Láng Lajossal szemben szabadelvű agrárprogrammal képviselővé választott.

Bánhidny Antal báró, Aradmegye kis-jenői kerületének képviselője. 1850-ben született Makón. Jogi tanulmányait végzetével egy ideig mint huszártiszt szolgált. 1870-ben aradmegyei főszolgabíró, majd főjegyző lett. 1891 óta aradmegyei birtokán gazdálkodik.

Bolgár Ferencz, Sopronmegye kis-martoni kerületének képviselője. 1852-ben Máramaros-Szigeten született; 12 éves korában a kassai katonai intézetbe lépett, majd a tulnai utásziskola és a bécsi hadmérnöki akadémia növendéke lett. 1873-ban mérnökári hadnagy lett. 1877-től 1880-ig a mérnökári törzsnél szolgált Péterváradon és Budán.

1881-ben kilépett a tényleges szolgálatból. Bácsban a «Wehrzeitung»-ot, majd a «Militärzeitung»-ot szerkesztette. 1884-ben egy szakcikké miatt Schleyer alezredessel párbajt vívott, melyben ellenfelet agyonlőtte. Hosszabb külföldi tartózkodás után Budapestre költözött s itt és Temesvárot, mint hírlapíró működött magyar és német lapoknál: 1885-ben Budapesten megalapította a «Katonai Lapok»-at. «Párbaj codex»-et is adott ki, mely tizenöt kiadást ért, 1889-ben a «Budapester Tagblatt» tulajdonosa és főszerkesztője lett. 1887-ben a kis-martoni kerületben nemzeti párti programmal képviselővé választott, s azóta e kerületet képviseli. Egyszer-smind cs. és kir. hadmérnöki kapitány szolgálaton kívüli viszonyban.

Borbély György, Jász-Nagykun-Szolnokmegye török-szt. miklósi kerületének képviselője. 1875-ben született Tisza-Roffon. Jogi tanulmányokat végzett Bécsben és Budapesten, a hol államudományi vizsgát tett. 1894 óta jász-nagykun-szolnokmegyei szolgabíró volt. Mint a képviselőház egyik legfőbb tagja, az országgyűlés elején korjegyző volt.

Csörgeő Gyula, Trencsénmegye nagy-bittsei kerületének képviselője. 1839-ben született Nagy-Becskeken. A József-műegyetemen mérnök, utóbb a nagyváradi jogi akadémián jogi tanulmányokat végzett. Fintalan léptű állami szolgálatba s a helytartótanácsnál nyert alkalmazást. Részt vett az 1866. évi hadjáratban, mint vadász-hadnagy, később a pedig honvédségnél szolgált, mint huszárhadnagy. 1867-ben a közmunka- és közlekedésügyi minisztériumhoz fogalmazóvá nevezetett ki, s fokozott emelkedve, 1885-ben miniszteri tanácsos lett. 1895-ben államtitkári címmel és jelleggel ruházott fel. 1901-ben, 40 évi közsolgálat után, mely alatt számos kitüntetésben részesült, nyugdíjba lépett.

Eggenhofer József, Komárommegye ócsai kerületének képviselője. 1870-ben Esztergomban született. A budapesti József-műegyetemen 1896-ban szerzett mérnöki oklevelet, s Esztergomban mérnöki irodát nyitott. Itt mint megyei és városi bizottsági tag vett részt a közéleti ügyekben.

Ehen Gyula, Vas megye szombathelyi kerületének képviselője. 1853-ban született a vas megyei Nagy-Szöllősen. A jogot Budapesten és Pozsonyban hallgatta. 1876-tól 1895-ig gyakorló ügyvéd volt Szombathelyen, ekkor a város polgármesterévé választott. Az irodalom terén is működött, s két kötet versén kívül a magyarországi városokra vonatkozó, «A modern város» című munkát írt és több cikket közgazdasági szaklapokba.

Fejér Antal, Cskmegye csikkarcsfalvai kerületének képviselője. 1854-ben született Szépvizen, Cskmegyében. Jogi tanulmányait a kolozsvári egyetemen végezte. 1882 óta ügyvédi gyakorlatot folytat Cskszereván. Cskmegye tiszteletbeli tiszti ügyésze s a «Cski Lapok»-nak, a vármegye hivatalos közlönyének szerkesztője. Tagja az erdélyi róm. kath. status-gyűlésnek.

Fesztty Béla, Komárommegye udvardi kerületének képviselője. 1868-ban született O-Gyallán. Jogi tanulmányait a budapesti egyetemen végezte. 1891-ben Komárommegye aljegyzője, majd az udvardi járás főszolgabírája lett. Kerületét 1896 óta képviseli.

Győrffy Gyula, Cskmegye csikkarcsfalvai kerületének képviselője. 1858-ban született Csk-Osotószegen. Középiskoláit Csk-Somlyón, Brassóban, Nagy-Szebenben és Kolozsvártól végezte, az egyetemet Bécsben, Kolozsvárt és Budapesten, a hol jogtudori és ügyvédi vizsgát tett. Mint tartalékos vadásztiszt részt vett az 1882-iki boszniai fölkelés leverésében. Budapesten ügyvédi irodája van, s a leszámitoló és pénzváltóbank jogtanácsosa. Az erdélyi róm. kath. status igazgatótanácsának alelnöke. 1881-ben választotta képviselővé először a csikkarcsfalvai kerület, melyet függetlenségi programmal, majd mint pártot kívüli képviselt, 1896-ban azonban szabadelvű programmal választott meg. Főszerkesztője a «Magyarország» című politikai napilapnak.

Issekutz Győző, Erzsébetváros képviselője. 1856-ban született, Erzsébetvárosban. Jogi tanulmányait Budapesten és Kolozsvártól végezte s jogtudori szigorlatokat tett. Ugyanott ügyvéd. Az «Erzsébetvárosi takarékpénztár részvénytársaság»-ot alapította, melynek vezérigazgatója volt. Számos cikket írt a jogi szaklapokba. 1892—96-ig kerületét nemzeti párti programmal képviselte, 1896-ban kisebbségben maradt.

Kabós Ferencz, Kis-Küküllőmegye balassári kerületének képviselője. 1859-ben Zilahon született. Jogi tanulmányait a bécsi és a budapesti egyetemen végezte. 1884-ben megválasztották Kis-Küküllőmegye központi járásában szolgabíróknak. Részt vett az 1882-iki boszniai hadjáratban, mint tartalékos hadnagy. Kerületét 1892 óta képviseli.

Láng Lajos, Trencsénmegye csaczi kerületének képviselője. 1849-ben született Budapesten. Középiskolái elvégzése után Berlinben és Párisban töltött néhány évet. Hazatérve, jogtudori oklevelet szerzett s hírlapíró lett. 1878-ban a szakcsi kerület képviselője.

Láng Lajos.

Schmidt József.

Vörös László.

Csörgő Gyula.

Rohonyi Gyula.

Gróf Batthyány Tivadar.

Apáthy Péter.

Sighy Gyula.

Gróf Apponyi Gyula.

Baresay Kálmán.

Bolgár Ferencz.

Kabós Ferencz.

Győrffy Gyula.

Pintér Sándor.

Vancsó Gyula.

Báró Bánhidý Antal.

Tormay Károly.

Éhen Gyula.

Issekutz Győző.

Bay Lajos.

Fejér Antal.

Feszy Béla.

Baross Jusztin.

Lázár Menyhért.

Révai Mór.

Mihályi Péter.

Rétyi Mihály.

Steiner Ferencz.

Eggenhofer József.

Borbély György.

Eötvös Károly.

Olay Lajos.

Gróf Benyovszky Sándor.

Mezőssy Béla.

Holló Lajos.

Beniczky Árpád.

Marjai Péter.

Brázay Kálmán.

Gabányi Miklós.

Bakó József.

Barta Ödön.

Lengyel Zoltán.

Hegedűs Károly.

Pap Zoltán.

Krasznay Ferencz.

Szabó Kálmán.

Babó Mihály.

Kacsóvics Géza.

Sebess Dénes.

Reich Aladár.

Rakovszky István.

Csernoch János.

Darányi Ferencz.

Farkas József.

Kovács Pál.

Szűllő Géza.

Abaffy Ödön.

Visontai Soma.

Okolicsányi László.

Valasek János.

viselőjévé választotta. 1881-ben a pápai kerület mandátumával jelent meg az országgyűlésen s ezt a kerületet képviselte 1896-ig. Felelős szerkesztője volt több évig az „Ellenőr”-nek. 1883-ban pedig a budapesti egyetemen, a hol már régebben magán-tanár volt, a statisztika nyilvános rendes tanára lett. Számos statisztikai, közgazdasági és pénzügyi művet írt az Akadémia már 1883-ban tagjává választotta. 1889-ben pénzügyminiszteri államtitkár lett. E hivatalától 1893-ban megvált s újra elfoglalta egyetemi tanszéket. 1894-ben megalakította a magyar közgazdasági társaságot, melynek elnöke. 1896-ban a nagybányai kerület választotta meg s a ház egyik alelnöke volt; 1898 őszén, mikor Szilágyi Dezső lemondott az elnökségről, ő is követte példáját. 1897-ben a király valóságos belső titkos tanácsosa nevezte ki.

Lázár Menyhért, Cskmege Gyergyó-Szent-Miklós kerületének képviselője. 1842-ben született Gyergyó-Szent-Miklóson. Jogot a budapesti egyetemen tanult és az ügyvédi vizsgát 1868-ban letéve, Gyergyó-Szent-Miklóson ügyvédi irodát nyitott. Hitközségi főgondnok, róm. kath. status-gyűlési tag s az önkéntes tűzoltó-egyletnek sok éven át főparancsnoka, a kaszinó elnöke volt; 16 évvel ezelőtt választott meg Cskmege magánjainak igazgatójává. 1891-ben pedig Borszék-fürdő ellenőrző gondnokává nevezetett ki. Kerületét harmadikban képviseli.

Mihályi Péter, Máramaros megye sugatagi kerületének képviselője. 1838-ban született a máramaros megyei Jódón. Bécsben elvégezvén jogi tanulmányait, 1861-ben megyéjében első aljegyzővé, 1867-ben felsőbírási főszofigabíróvá választották. Közben ügyvédi oklevelet szerzett és 1865-ben mostani kerület Deák-párti programmal képviselővé választotta. 1869-ben a felső-vissói kerület mandátumát nyerte el. 1881-ben újra a sugatagi, 1884-ben a felső-vissói, 1887 óta állandóan a mostani kerületét képviseli. 1867—75-ig a képviselőház jegyzője volt. Mihályi Viktor gróf. kath. érseken és metropolitának öccse.

Pintér Sándor, Nógrádmegye szécsényi kerületének képviselője. 1841-ben született a nógrádmegyei Etes községben. Szécsényben van ügyvédi irodája. Több régészeti és ethnographiai tanulmányt írt, legnagyobb előszeretettel azonban a palóc népelelet tanulmányozta, melyről több önálló műve s népmese-gyűjteménye is jelent meg. Harmincz év óta vezeti a szécsényi takarékpénztár ügyeit.

Réti Mihály, Máramaros megye técsői kerületének képviselője. 1846-ban született Taraczközön, Máramaros megyében. Jogot Nagy-Váradon tanult. 1872-ben Huszton aljárásbíró lett. 1877-ben Técsőn járásbíró; 1896 óta képviseli kerületét.

Révai Mór, Szék város képviselője. 1860-ban született Eperjesen. Egyetemi tanulmányait Budapesten és Lipcsében végezte. 1880-ban társa lett apjának a „Révai Testvérek” könyvkereskedő cégében. Ő szervezte e cég könyvkiadói osztályát. Szerkesztette a Regényvilágot öt évig. Mint bizományosnak jelentékeny része volt. Az osztrák-magyar monarchia írásban és képből „című nagy mű terjesztésében, valamint a Pallas Nagy Lexikona, majd a Nagy Képes Világtörténet elterjesztésében. Az ő eszméje volt Jókai százkötetes nemzeti díszkiadása, s az ő indítványára határozta el annak közzétételét az ez célra alakult nagybizottság. Cége 1895-ben részvénytársasággá alakult át, melynek ő lett vezető igazgatója. Ő rendezte a párisi kiállításon a Jókai-kiállítást is, s ekkor intézte nyerte el a legnagyobb díjat, a Grand Prix. Több rendbeli ismertető cikken kívül különösen szakmája terén fejt ki irodalmi munkásságot.

Rohonyi Gyula, Újvidék városának képviselője. 1852-ben született a bácsamegyei Glozánban. Jogi tanulmányait a budapesti egyetemen elvégezvén, 1877-ben ügyvéd lett és Újvidéken telepedett le. 1881-ben Bács megye tiszteletbeli főjegyzője lett. 1887-ben választotta először képviselővé a kulpini kerület. 1894—96-ig a hódászi kerületet képviselte, 1896 óta pedig Újvidék városát. Több fontos törvényjavaslatainak, köztük az összeférhetetlenségről szólóknak is előadója volt. A bácszeremi evang. egyházmegye felügyelője. Az irodalomban számos jogi és történeti munkával szerepelt s a „Vasárnapi Ujság”-ban költeményei is jelentek meg.

Sághy Gyula, Pozsony megye somorjai kerületének képviselője. 1844-ben született a borsodmegyei Edényben. Jogot hallgatott a budapesti, majd a heidelbergi egyetemen és 1866-ban tett ügyvédi vizsgálatot. Két év múlva a győri jogakadémia tanárává nevezett ki. 1872-ben a budapesti egyetemen rendkívüli tanár, 1874-ben pedig rendes tanár lett. Több jogi dolgozata jelent meg; nagyobb munkái: „A római ösalkotmány” és „A kötelmi jogról”. Képviselő első ízben 1884—87-ig volt, a mikor a dunaszerdahelyi kerületet képviselte. 1892 óta mostani kerületé választotta meg, előbb nemzeti párti programmal; a fuzói óta szabadelvű-párti. Ő Felsőgőttől legújabbban az udvari tanácsosi címet nyerte.

Schmidt József, Besztercebánya város képviselője. 1848-ban született Előszálláson, Fehérmegyében. Jogi tanulmányait Budapesten végezte, jogtudori és ügyvédi oklevelet szerzett s Budapesten nyitott ügyvédi irodát. Ez alatt behatóan foglalkozott közgazdasági, jelesen mezőgazdasági tanulmányokkal. 1885—87-ig a gróf Pálffy-család jószág-igazgatója volt. 1888-ban titkári ranggal belépett a pénzügyminiszteriumba. Wekerle miniszterelnöksége idejében mint osztálytanácsos vezette a pénzügyminiszterium elnöki osztályát. 1891-ben miniszteri tanácsosi ranggal a földmívelésügyi miniszteriumba helyeztetett át; majd átlépett a kereskedelemügyi miniszteriumba, a hol 1896-ban megbízták az ezredéves kiállítás igazgatójával. 1897-ben az akkor szervezett szabadalmi hivatal elnökévé, egy év múlva pedig a kereskedelemügyi miniszterium államtitkárává nevezetett ki. Nemsokára Besztercebánya város megválasztotta országgyűlési képviselőjévé. 1900-ban az államtitkárságról lemondván, a Központi Takarékpénztár vezérigazgatója lett.

Steiner Ferencz, Temes megye kis-becskerei kerületének képviselője. 1856-ban született Temesvárt. A gráci egyetemen gyógyszerészi oklevelet szerzvé, 1879-ben szülővárosában telepedett le. Mint az ottani városi képviselő tagja, a temesvári magyar színeszet állandósítása érdekében működött s a magyar nyelvterjesztő egyletnek is alelnöke. Az 1884-ben alakult délvidéki mérsékelt ellenzéki párt egyik megalapítója. 1892—96-ig a „Délvidéki Ellenőr” című politikai hetilapot szerkesztette.

Tormay Károly, Baranyamegye szent-lőrinci kerületének képviselője. 1849-ben született Pécsen. Bécsben és Budapesten hallgatott jogot. Ügyvédi oklevelet szerzett, de megyei közszolgálatba lépett. Előbb Baranyamegye aljegyzője, majd a szent-lőrinci járás főszofigabírája lett, 1897-ben pedig alispánvá választották. Azóta ezen hivatalában működött.

Vancsó Gyula, Arad megye radnai kerületének képviselője. 1844-ben született Szécsény-Halásiban. A jogi tanulmányait Pozsonyban végezte. 1868-ban Budapesten ügyvédi irodát nyitott és 1869 óta a gróf Nádasdy-család birtokainak jog- és pénzügyeit is ő vezeti, mint jogügyi igazgató. A gazdasági irodalom terén, kivált a telepítésről, több dolgozata jelent meg. 1899 óta képviseli Arad megye radnai kerületét.

Vörös László, Somogy megye kaposvári kerületének képviselője. 1849-ben született Dombegyházra pusztán, Csanádmegyében. Jogi tanulmányait Nagy-Váradon végezte. A volt közmunka- és közlekedési ügyi miniszteriumba 1871-ben mint segédfogalmazó, lépett be s fokról-fokra emelkedve, 1889-ben osztálytanácsossá nevezetett ki. A vasúti szakosztályban működött, 1887-ben a vasúti tisztiképző tanfolyam tanárává és egyúttal kormánybiztosává nevezetett ki. Ennek s a posta- és táviratügyi tanfolyamnak ő volt a megteremtője és szervezője. Több kitüntetésben részesült s 1893-ban miniszteri tanácsossá, 1895-ben pedig államtitkárrá lett. Kiváló része volt a fővárosi villamos vasút létrehozásában. Több közlekedésiügyi folyóiratot alapított és szerkesztett s megalapította a „Magyar vasúti évkönyv”-et. A széki választókerület 1895-ben országgyűlési képviselővé választotta, 1896-óta pedig Kaposvárt képviseli. 1898-ban lemondott államtitkári állásáról s a képviselőház közlekedési bizottságának elnöke lett.

Kossuth-pártiak.

Babó Mihály, Halas város képviselője. 1857-ben született Halason. A budapesti egyetemen avatták jogtudorrá, majd ügyvédi vizsgát tett. 1882-ben szülővárosára főjegyzővé választotta és azóta ezen hivatalát töltötte be.

Bakó József, Veszprém megye enyingi kerületének képviselője. 1861-ben született Balaton-Kenesén. A pápai református teologiai egyetemen 1886-ban Kenesén rektor lett, 1889-ben segédlelkész. 1892-ben a sár egresi egyházközség választotta lelkészévé és itt maradt 1898-ig, mikor szülőfalujára hívta meg papjának.

Barta Ödön, Bereg megye felvidéki kerületének képviselője. 1852-ben Bihar-Széplakon született. Jogi tanulmányokat végzett az eperjesi lyceumban és a budapesti egyetemen. 1876-ban ügyvédi oklevelet szerzett s Budapesten, majd Beregszászon ügyvédkedett. Ő alapította a bereg megyei központi takarékpénztárt. 1896-ban választotta meg először mostani kerületé képviselőnek.

Beniczky Árpád, Nógrádmegye füleki kerületének képviselője. 1849-ben Budapesten született. Tanulmányait a budapesti egyetemen végezte 1871-ben. Terhelésen átja birtokainak kezelését átvette és Nógrádmegyében tiszt. aljegyző, majd főjegyző lett. 1887-ben a balassa-gyarmati kerület választotta képviselőjévé, 1892-től fogva immár harmadszor Füleken jutott mandátumhoz. Alelnöke a nógrádmegyei köznevelődési egyesületnek és több evangélikus egyháznak felügyelője.

Gróf Benyovszky Sándor, Pest megye duna-vecsei kerületének képviselője. 1838-ban született, Beutaván Nyugat-Európa, Török- és Görögország nagy részét, pest megyei birtokán gazdálkodott. Kerületét 1896 óta képviseli.

Brázay Kálmán, Baranyamegye szalantai kerületének képviselője. 1839-ben Halason született s ott végezte a középiskolát. Szülei kereskedőnek szánták és tapasztalatok szerzése végett hosszabb időre külföldre küldték. 1865-ben tért vissza hazájába s fűszerkereskedést nyitott, ezzel vetette meg mostani nagy üzletének alapját. Baranyamegyében Pellérdén nagybirtokos. A hazai kereskedelem fejlesztése körül szerzett érdemeit 1885-ben a Ferencz József-rend lovageresztjével, 1901-ben pedig a III-ad osztályú vaskoronarenddel tüntették ki. Az 1896—1901-iki országgyűlésre választotta meg mostani kerületé először képviselőül.

Bötvös Károly, Nagy-Kőrös város képviselője. 1842-ben született Mező-Szent-Györgyön, Veszprém megyében. Középiskoláit Pápán és Sopronban végezte, jogot Pápán és Kecskeméten tanult. 1864-ben az Almásy-féle önkéntes kőművesek való részvétele miatt a komáromi haditörvényszék fogására ítélt, honnan pár hónap múlva kiszabadulván, a pápai jogakadémia tanára lett. 1867-ben Veszprém megye első ügyészévé választotta, majd királyi ügyészévé nevezték ki a veszprémi kir. törvényszékhez. 1872-ben a veszprémi kerület képviselőjévé választotta s a Deák-párthoz csatlakozott. Ettől fogva 1875-ig a „Pesti Napló” vezércikkírója volt. A fuzióhoz nem csatlakozván, egy ideig a pénzügyminiszteriumban működött, majd birtokára vonult gazdálkodni, de a megyei és politikai életben tevékeny részt vett. 1878-ban a függetlenségi párthoz csatlakozott s az „Egyetértés”-nek főmunkatársa, majd később lapvezére lett. A tiszta-eszlári perben mint védő európai hírré tett szert. 1881-ben Nagy-Kőrös választotta képviselőjévé s azóta ezt a kerületet képviseli. Irányi halála után a függetlenségi párt egyhangulag elnökévé választotta, de az általa támogatott egyház-politika tárgyalásokon huszonegyedmagával külön függetlenségi pártot alakított. 1896-ban az előbb Juth Gyula, majd Kossuth Ferencz elnökelete alatt álló függetlenségi párthoz csatlakozott, miután abból Ugron hűvel együtt kilépett. A párt parlamenti tevékenységében az utóbbi időkben nem igen vesz részt, hanem annál nagyobb tevékenységet fejt ki irodalmi terén. Politikai cikkein kívül sok kultúr-történeti és szépirodalmi dolgozatot írt, a melyek részben már külön kötetekben is megjelentek: Szépirodalmi műveinek nagy része a „Vasárnapi Ujság”-ban jelent meg először.

Gabányi Miklós, Szilágymegye diósdai kerületének képviselője. 1852-ben született Sárköz-Ujlakon. Szatmáron tanult, majd katona lett, aztán számtárkódi birtokán gazdálkodott.

Hegedűs Károly, Pest megye ráczkevei kerületének képviselője. 1847-ben született Cegléden. Budapesti ügyvéd. Az országgyűlésen 1881—84-ig a veszprém megyei somlóvásárhelyi kerület képviselője volt, gróf Károlyi Gábor halála után pedig szülővárosát képviselte 1894—96-ig. A budapesti evang. egyház presbtere.

Kacsókvics Géza, Somogy megye szili kerületének képviselője. 1850-ben született a somogy megyei Mocsoládon. Jogi tanulmányait Bécsben kezdte és a budapesti egyetemen fejezte be. Ezután betartotta Nyugat-Európát és hosszabb ideig tartózkodott Egyiptomban is. Külföldi utjáról hazatérve, őrsi birtokán gazdálkodott.

Krasznay Ferencz, Pest megye dunapataji kerületének képviselője. 1864-ben született Nógrádon. Egyetemi tanulmányait részben Párisban, részben Budapesten végezte s itt szerzett ügyvédi oklevelet is. Több ízben volt Angliában tanulmányuton, és közgazdasági cikkeket írt főleg a „Közgazdasági Lexikon”-ba. Mint az Athletiai Club alelnöke, legújában a Margit-szigeti sporttelep létesítésében vett részt.

Lengyel Zoltán, Szilágymegye zilahi kerületének képviselője. 1873-ban született Krasznán. A jogot a budapesti egyetemen végezte, jogtudori vizsgát tett, majd ügyvéd lett.

Marijai Péter, Bihar megye hosszú-pályi kerületének képviselője. 1854-ben Hajdu-Böszörményben született. A debreczeni ref. kollégiumban végezte tanulmányait s ott tett papi vizsgát is. 1879—81-ig Szentesen, majd szülővárosában volt káplán. 1882 óta a nagy-létai ref. egyház lelke. A hosszupályi kerület függetlenségi pártjának elnöke volt, s e kerület 1896-ban és most is képviselőjévé választotta.

Mezőssy Béla, Szabolcs megye nagy-kállói kerületének képviselője. 1870-ben született a zemlen megyei Tolcsván. Jogi tanulmányait Pécsen, Sárospatakon és Budapesten végezte s aztán Szabolcs megye tiszteletbeli aljegyzője lett. Tartalékos huszárhadnagy. Kerületét 1896 óta képviseli.

Olay Lajos, Somogy megye szigetvári kerületének képviselője. 1844-ben született Magyar-Szt-Mártonban. Jogi tanulmányait végzetével Baján ügyvédi

irodát nyitott. Egy ideig a „Bajai Figyelő” című ellenzéki ujságot szerkesztette. 1881—87-ig a siklósi kerületet képviselte, két ízben pedig a szigetvári kerületet.

Pap Zoltán, Szabolcs megye tiszalöki kerületének képviselője. 1862-ben Rozsnyón született. Ügyvéd a fővárosban. Mint dalköltőnek több nótája ment át a nép ajkára, így a „Rám se nézett”, „Nem fű a szél nem forog a dorozsmai szélmalom”, „Iszogatok, dalolgotok.” A Petőfi-Társaság 1894-ben tagjául választotta.

Reich Aladár, Baja város képviselője. 1871-ben született Baján. Jogot a budapesti, majd a berlini és a párisi egyetemeken végezte. Az ügyvédi vizsgát Budapesten tette le s Baján ügyvédi irodát nyitott. A választások után Baján politikai hetilapot indított meg.

Sebess Dénes, Maros-Vásárhely I. kerületének képviselője. 1869-ben született Maros-Vásárhelyen. A budapesti egyetemen tanult, s jogtudor, majd 1897-ben ügyvéd lett. A hirlapirodalom terén is működött s pár évig a „Maros-Vásárhely” s a „Székely Ellenészék” című lapokat szerkesztette.

Szabó Kálmán, Baranyamegye siklósi kerületének képviselője. 1864-ben született Siklóson. A pécsi jogakadémia végzetével 1877-ben ügyvédi oklevelet vizsgálatot. Aztán gazdálkodott 1892-ig, mikor kolozsmegei főszofigabíróvá választották. Nemsokára sepi-szent-györgyi főkapitány, majd városi főjegyzővé lett, míg most szülővárosa képviselőjévé választotta.

Ugron-pártiak.

Holló Lajos, Félégyháza város képviselője. 1859-ben született Kun-Félégyháza. A budapesti egyetemen hallgatta a jogot. 1885-ben az ügyvédi oklevél megszerzése után szülővárosában ügyvédi irodát nyitott, s nemsokára megindította a „Félégyházi Hírlap”-ot. 1887-ben Félégyháza megválasztotta s azóta folyvást e kerületet képviseli. 1896—1901-ben a delegációknak is tagja volt. 1890-ben közgazdasági tanulmányutát tett Angliában, Franciaországban és Németországban. 1891-ben írt egy művet: „A közgazdasági rendezéséről”. 1893-ban alapította a „Magyarország” című politikai napilapot, melynek főszerkesztője.

Okolicsányi László, Heves megye kápolnai kerületének képviselője, 1865-ben született a pozsony megyei Zavarón. A lipcsei és berlini egyetemeken kezdett jogi és történeti tanulmányait Budapesten fejezte be s ügyvédi oklevelet szerzvé, 1891-ben Budapesten nyitott irodát. Kerületét 1891 óta képviseli.

Néppártiak:

Abaffy Ödön, Árva megye alsó-kubini kerületének képviselője. 1868-ban született Felső-Lehotán, Árva megyében. Egyetemi tanulmányait végzetével Árva megyében mint közigazgatási gyakornok, majd mint megyei aljegyző működött. Néhány év óta árva megyei birtokán gazdálkodik. Cs. és kir. kamarás.

Csernoch János, Nyitra megye szokolczai kerületének képviselője. 1852-ben született Szokolczán. Bécsben teologiai tanulmányokat végzett és 1874-ben szentlelk pappá. Budán, majd a Tereztvárosban volt káplán 1880-ig, mikor az esztergomi papelevél-intézet tanára lett. 1882-ben a főszentlelk jegyzője lett, majd Simor János hercegrepmás titkára. 1888-ban kanonokká, 1890-ben apáttá nevezetett ki. Számos cikke jelent meg a hittudományi folyóiratokban.

Darányi Ferencz, Zalamegye baksai kerületének képviselője. 1859-ben a tolnagegyéb Darányban született. Jogot végzett a budapesti egyetemen s Pécsen telepedett meg mint ügyvéd. A kath. autonómia érdekében számos hirlapi cikket írt.

Farkas József, Zalamegye zalaegerszegi kerületének képviselője. 1857-ben született a zalamegyei Alsó-Dagodon. Jogot a budapesti egyetemen tanult; aztán birtokán gazdálkodott. 1896 óta képviseli kerületét. A ház egyik jegyzője.

Kovács Pál, Nyitra megye érsekújvári kerületének képviselője. 1864-ben született Budapesten. Jogi tanulmányait a pozsonyi jogakadémia és a budapesti egyetemen végezte. Jogtudor és 1893-ban ügyvéd lett. A fővárosban van ügyvédi irodája.

Rakovszky István, Sopron megye csornai kerületének képviselője. 1858-ban született Bécsben. Jogot Pozsonyban hallgatott. Aztán a katonai pályára lépett, azonban betegeskedése miatt ki kellett lépnie a katonaságtól. Hazatérve Liptómegegyében részt kezdett venni a megyei közéletben s a néppárt megalakulásában is nagy szerepet játszott, 1889-ben cs. és kir. kamarási méltóságot kapott. A csornai kerület már 1896-ban képviselőjévé választotta. Az idej választáson a csornain kívül a számbokréthi kerület is megválasztotta, de ő az előbbi mandátumot tartotta meg.

Szalló Géza, Zalamegye letenyei kerületének képviselője. 1873-ban született. Tanulmányait Bu-

dapesten a piaristáknál és az egyetemen végezvén, jogtudori és ügyvédi vizsgát tett. Több ízben volt külföldi tanulmányuton. Most Budapesten ügyvédi gyakorlatot folytat. A lapokba elbeszéléseket és tárczaikkéket írt, újabban vezércikkeket az „Alkotmány”-ba. Munkatársa volt a jogi lexikonnak is. Mint a képviselőház egyik legfiatalabb tagja, az első ülésen korjegyző volt.

Pártonkívüliek.

Visontai Soma, Gyöngyös város képviselője. 1854-ben született Gyöngyösön. Ifjabb éveiben közgazdasági cikkeket írt, majd a „Vasut” című szaklapot szerkesztette. 1877-ben ügyvédi oklevelet és akkor Budapesten telepedett le s mint kriminalista lett ismeretes. Képviselővé els. ízben Újvidék városa választotta 1892-ben, 1896-ban pedig szülővárosának lett képviselője, a mikor az Ugron-párt tagja volt. Jelenleg párton kívüli.

Nemzetiségiek.

Valasek János, Nyitra megye verbói kerületének képviselője. 1849-ben Miván született. A pozsonyi jogakadémia végzetével 1877-ben ügyvédi oklevelet szerzett, s azóta ügyvéd Verbón. Mint az evang. egyházmegye felügyelőjének tevékeny része volt egyháza ügyeiben.

BRIGITTA JEGYZETEIBŐL.

Irta Lux Terka.

Egy virágos orgonafa alatt ülök a régi, elsárgult lapokat forgatok utjaim közt.

Milyen ellentét a tavasz s a régi, dohos könyv illata között!... A fejem fölött vidám fecsképár rakja a fészket s a pillangók az édes illattól mámorosan cikázva forognak jobbra-balra. Még magam is megszédülök ebben a nehéz, aranyos párában... Eh, bolondság! Szégyeld magad, vén Brigitta... Forgassuk a régi könyv megsárgult lapjait... A mi elmúlt, elmúlt... És menten kijózanodunk...

I.

A mi utcánkon minden háznak van kertje. Előtte, mögötte, vagy mellette, csakhogy mindenütt kert és kert, magásra nőtt díófákkal s a kerítéseken kikandikáló orgona-bokrokkal.

Itt-ott, az alacsonyabb kerítéseken messze kihajlanak a harmatos ágak s mikor Gizi korán reggel elmegy alattuk, a harmat, ezek a ragyogó, hűvös páracseppek egyenesen az arcába hullnak és szép, lilomszál nyakába. Minden reggel ott megy el a virágos kerítések alatt fehér piké ruhájában, fekete övében egy hosszú szárú „tubakativál” s karján egy jókora kosárral.

Ez a kosár sem a kecsességéből, sem alakjának előkelő bájából nem von le semmit. Olyan gráciával viszi, mint a régi egyiptomi asszony vitte korsóját a fején.

Minden reggel itt megy el az ablakom alatt és gyönyörködöm benne a nélkül, hogy neki tudomása volna erről.

Mintegy álomban jár ez a leány. Sem jobbra, sem balra nem néz, csak előre, mindig előre s félleg lehtűnt pillákkal kószál tekintete az égen.

Ismerem már ezt a szokását, meg azt is, hogy milyen mámorosan szívja be fehér fogai közt a reggeli levegőt. S abból az álmodozó járásából, abból a mámoros lélekzetéből, a melylyel beszívja magába a tavasz illatát, mindebből megjósoltam magamban — a jövőjét...

Egy öregasszony ismerősömtől hallottam egyszer, hogy a leányok vagy álmodnak, vagy számítanak.

Gizi álmodott.

Milyen kár, hogy ezek a leányálmok olyanok, mint az üstökös. Jönnek, tűnnek, elkapráztatnak s aztán megdörzsöljük utána a szemünket: voltak, vagy nem?...

II.

A Fecske-utczában, a Kuunék háza előtt, egy perczre letette Gizi a kosarát. Kuun Kata ép

akkor nyitotta ki az ablakát s borzas kis fejével barátságosan integetett Gizinek. Ez a csirkéit igazgatta a kosárban s a mig fehér nyakukat odaékelte a harmatos salátafejek közé, mosolygva nézett fel Katára.

Haragszom lelkemből erre a tavaszi szombat reggelre, a mikor Gizi megállt a Kata ablaka alatt s haragszom a többi apró körülményekre is.

A szombatra azért haragszom, mert Gizi ezen a napon egy félórával mindig korábban megy a piacra. Én, a ki értem a háztartást, értem ennek a félórának is a magyarázatát.

Gizi négy nevetlen gyereknek a testvére, anya nélkül vannak s ez a leány vezeti a háztartást. Szombaton aztán tenger sok a dolga az ilyen szegény kis gazdasszonynak.

Az ökölnyi szolgálóval szobákat kell sikáltatni, ablakokat mosatni, saját magának pedig vasalni kell a négy maszatos gyerek vasárnapi gunyáját.

Azért is haragszom, hogy azok a hitvány kis csirkék nem fértek meg a bőrkben. Ha szépen ott kuksolnak a kosár végében s ravasz számításból nem furakodnak a saláta közé, tisztára meg van mentve öt percz — és Gizi nem találkozik a lengyellel...

Igy találkoztam... És én tudtam, tudtam előre, hogy ha egyszer ez a két emberfia meg látja egymást, ennek nem lesz jó vége.

Pedig a lengyel most is a gazdag Muzsly Anna ablaka alól jött. De hát a Muzsly leány csak gazdag, Gizi pedig szép, szép mint egy harmatos virágszál s a lengyel — ez az Opanszky Pál, na — ez valóságos Adonisz...

Nekem is tetszik, nagyon tetszik, de hát én, én — semmi vagyok. Olyan leány, a ki már nem fiatal, meg nem is szép, aztán szegény is, — olyan uri koldus... Eh, mondom, hogy én semmi vagyok! A férfiak nem törődnek az ugynevezett: belső értékkel. Szép szív! Ki látja ezt?...

Hanem Gizi és Opanszky! Mindig csodálkoztam magamban, hogy ezek nem akadtak meg egymásra. De hát Gizi, a szegény, részeges cseh kántor leánya nem járt a „nagy világba” s a lengyel, ez a huszárfőhadnagy pedig nem szokott reggeli hat órákor a Fecske-utczában lovagolni.

Csak ne lenne olyan átkozottul keskeny ez a Fecske-utca. Emlékszem, hogy mint kis leány, az iskolából jövet, én és a társom akárhányszor megmérők a szélességét.

Én, Köchner Kriszta, az oláh Vaculér és a szerb Darinka, ha sorba álltunk, hát nyolcz vézna karocsa hossza elérte a nevezett utca két szélső házat.

Mondom, hogy muszáj volt találkozniuk.

Opanszky elgondolkozva ült lován, de mikor Gizéhez ért, felvetette a fejét és megdőbözve húzta meg a lova kantárját.

Szemben volt a leánynyal. Mert ez is megállt. Nem tudom, hogy mi történhetett velük, csakhogy percekig néztek egymásra s aztán Gizi lesütött szemekkel ment tovább, a lengyel pedig hevesen megfordította a kantárszárát, de aztán okosabban gondolt. Visszaforodott...

Mindegy az; mégis találkoztak ők e naptól fogva, minden istenáldott reggel. Opanszky gyalog jött a virágos ker

talán tisztasággal, a melynek én nem tudok egyéb nevet adni, mint: becsületes szerelem.

A becsületes szerelem pedig olyan, mint az expresszvonat; csak a főállomáson áll meg: az oltár előtt...

Igen ám, csak hogy a míg ide eljut az ember! Én nem jutottam el, hanem Gizi sem jutott el. És ezt — bizony Isten, jobban sajnálom, mint a saját magam megfakult pártáját.

III.

Sokáig nem maradhatott titokban a dolog már csak azért sem, mert Opanszkyt többé nem lehetett látni a Muzslay Anna társaságában.

Azután meg ott volt madame Hörsög, a ki szemközt lakott Gizikével s árgus-szemeivel rögtön felfedezte a leány titkát.

György bajor herceg. József Ágost főherceg.

Anguszt főhercegnő

Takács, a főherceg vadász.

JÓZSEF ÁGOST FŐHERCEG MÁRAMAROSI VADÁSZATÁBÓL. — A FŐHERCEG VADÁSZSÁKMÁNYA KABOLAPOLYÁN.

És egyéb sem kellett a szegény Gizinek! Hörsögné nyomban elbucszította a jó hírnevétől, de a lengyel, — alig két heti ismeretség után — volt olyan gavalér, hogy megkérte a Gizi kezét.

IV.

Talán még sem kellene olyan nagyon sajnálnom ezt a leányt. Teremtőm! ha én nem egy évig, mint ő, hanem csak egy hétig, — nem — csak egy napig lennék olyan boldog, mint a milyen ő volt, szívesen elviselném a sorsát.

Tizenöt éves koromtól, — tehát húsz év óta — nincsen egyéb vágyam: mint a tiszta szerelem... Utána jöhetne aztán mindenféle csapás. De nem jött; sem az egyik, sem a másik. Igaz, hogy nem is kerestem a magam mesebeli királyfiát. Sokkal büszkébb vagyok ennél... Hanem ha úgy keresetlenül, csak magától jött volna el... Istenem!... Eh, nincs is igazság a földön!

Ez a Gizi és Opanszky esete is! Valami

gunyolódik az emberekkel odafenn, a hol a sorunk fonálát fonják.

De hát az emberek is hibásak. Csinálnak maguknak egy nagy, nagy hólábadát, aztán szalmaszállal akarják tova gurítani.

Az én jelszavam: vagy-vagy!... Bizony, ott hagyhatta volna jó Opanszky azt a fényes nyomorúságot, a katonai életet s elmehetett volna postásnak, vagy vasutasnak.

De egy koporsóra építeni a boldogságot! A huga koporsójára! Ki hallott ilyet?

A nővérnek, a ki olyan beteg volt, hogy megmaradását senki sem hitte, — volt vagy húsz-ezer forintja (ez lett volna a kaució). És a nővér egyszer csak teljesen meggyógyult. Addig meszesítették a tüdejét a krakói doktorok, a míg a leány egy napon így szólt az anyjához:

adó fejében Khina éjszaki tartományából kapta. Mint alkirály 40 ezer emberből álló testőrséget tartott. Midőn egy alkalommal Pekingbe idézték, hogy az ellene kimondott halálos ítéletet végrehajtsák, Li-Hung-Csang tízezer fegyveres emberrel jelent meg a fővárosban, mi ellenfeleit annyira megijesztette, hogy egy sárga selyemből készült ajándékokat kapta.

* Éneklő katonák. Egy legújabb kiadott parancs folytán a francia katonák menetelés közben énekelni tartoznak, a mi pedig eddig szigorúan meg volt nekik tiltva. A francziák e részben az oroszokat utánozzák, kik menetelés közben folyton énekelnek, sőt a táborban még reggel és takarodó után is dalolni szoktak.

* Ezelőtt száz évvel egész Ausztráliában alig volt ötven ló, most pedig már a lovak száma a két milliót meghaladta.

* Díszes okmány. A Csun khinai herceg által Vilmos császárnak átnyújtott levél, melyben a khinai uralkodó Ketteler német követ meggyilkoltatásáért bocsánatot kér, két öl hosszú aranynyal

SZARVAS-CSEKÉSZETEK MÁRAMAROSBAN.

Fenn a vadregényes Máramaros szívében Nagy-Bocskó és Kabolapolyána üdösködéssel borított hegyein-völgyein mintegy 50,000 holdnyi nagyságú a máramarosi kincstári vadászterület, melynek József főherceg a bérlelője.

Vasúton menve, ha Nagy-Bocskót elhagyjuk, legelőbb is az Erdész-völgy vadregényes tája köti le a figyelmünket, mely egykor a boldogult Rudolf trónörökösnek volt kedvenc vadász-tanyája.

Kabolapolyánára Nagy-Bocskóról jól gondozott széles kocsit vezet. Újonnan épült, kényelmes erdészlak várja ott a fejedelmi vadászokat. Innen indulnak ki a néhány kilométerre eső Szerednarika (László-rét) és a Krajnarika (Kázmér-völgy) völgyébe. Köves, dőcögős erdei út vezet fel ide a hegyóriások között, de ezt bőven kárpótolja a felhőkbe vesző havasok fenségesen szép panorámája. A hegyeket sűrűn övezik a százados tölgyek, bükkök összefonódó koronái, majd sötétzölden borúl össze rajtuk a fenyvesek örökzöld lombzata.

A trieszti ünnepélyekről egyenesen ide utaztak szarvas-cserkészetre József-Ágost főherceg nevével és sógorával, György bajor királyi herceggel.

A főhercegné fivérével Krajnarikán a Kázmér-völgyi vadászlakban maradt, József-Ágost főherceg pedig cserkészve átment a Szerednarika völgyébe, László-réti vadásztanyájára. Állandóan kedvezett neki a vadász-szerencse.

Egy nap eseményét József-Ágost főherceg maga így írja le:

«Nagyon korán indultunk lóháton a Hlázkul-kermecsnii ormon fölé. Én, Takács és Gruber, meg az orosz, ki a lovakkal van, lassacskán a rendkívül meredek parton felkapaszkodtunk. Épen hajnalodott, mikor leszálltunk lovainkról. Egy igen mély hangú szarvas szólalt meg nem messze tőlünk éppen ekkor.

«Lassan, óvatosan mentünk a cserkelő uton a hang irányában. Épen annyira kivilágosodott, hogy a célzás lehetőségessé vált. Jobbról-balról nagy sűrűségek kerültek el és csak imitt-amott találunk rekettyéseket, hol jobban lehet látni. Agancsapkodás hangzik előtünk tán hatvan lépésre és rögtön rá röfögésszerű bögs, olyan, mint a nagyon öreg agancsárak szoktak. Intek Takácsnak, hogy maradjanak itt, én meg vagy negyven lépést haladok előre. Egy rekettyésben szép kis tisztás nyílik. Itt egy vén szarvastehén áll és jóízűen falatozik, egyes lombosomókat szagatva le a fákrol. Igen-igen lassan, úgy hogy mozgásomat alig lehet látni, térdre ereszkedem. Ezalatt a szarvas egynéhányszor bög, de a sűrűben áll, úgy hogy nem láthatom. A tehén közeledik, nines tölem hat lépésre. Én jobb kezemet a földre téve s azon támaszkodva lelapulok. Szeretnék egy félméterrel előbbre küszni, hogy jobban látnék a tisztásra; — a tehén lombot szakít, most nem figyel; fölemelem jobb lábam, hogy tova lépjek térdemmel, ebben a pillanatban előttem tán 25 lépésre kilép egy másik tehén a cserkész-utra és rám néz. Nem mozdulhatok, pedig e helyzetben nem maradhatok, mert egy térdem

József Ágost főherceg.

JÓZSEF ÁGOST FŐHERCEG ÉS VADÁSZKISÉRETE A LÁSZLÓ-RÉTI VADÁSZTANYÁN, AZ ELESETT SZARVAS-BIKA MELLETT.

és egy kézen állni vajmi kínos és nehéz. A tehén elugrik és nagy zajjal elfut. Na, vége mindennek. Felszemmel a másik tehénre nézek, — jaj nekem, az is rám néz és alig van tőlem 4—5 lépésnél távolabb. Föllelézek, midőn újra legelni kezd. De én már a helyzetemet nem bírom, úgy remegek a megerőltetéstől, hogy löni nem fogok tudni, ha a szarvas ki talál lépni. Még egy percz és összecsuklik karom s még sem merek mozdulni. Végre erős böggéssel kilép egy hatalmas bika a egyenest a tehénnek rohan — durr!

«A sulyosan sebzett óriási állat rohan le a völgynek. Visszamegyek embereimhez, kérdem, hogy láttak-e mindent? Ők csak az én kényeszerhelyzetemet és az elugrott tehénét látták s csodálkoztak, hogy az agancsár mégis kijött... Minthogy a lövésnél láttam a szarvas lapoczkájából kicsordulni a vért, — hiszen nem lőttem 6—8 lépésnél távolabbról, — most rögtön keresésre indultunk. A magas lapulevelek tele voltak fecskendve szép világos kamara-vérrel. Tehát bátran mehettünk tovább, ez ha föl kel is, el nem megy. Néhány percnyi járás után előtünk egy ritkább helyen, fölkel a sebzett bika. Na, illet életemben nem láttam! Nem mondhatok mást, minthogy akkora volt, mint egy jó nagy ló. Agancsa kevés ágú, tán 12-ös, de magas és vastag. Jól megezőlőztam és lőttem. Támolyogva ment néhány lépést. Másodszor lőttem, mire a bika összergyott. Oda mentem. Én már több erős szarvast lőttem itt Máramarosban, közöttük egy 20-ast is; de hasonló nagyságú még nem láttam. Nem is hittem volna el, ha valaki azt beszéli nekem, hogy lónagyságú szarvast lőtt. Ez tényleg nagyobb volt jóval, mint a lovak, melyek baza húzták. Örömteli hangulatban tértem haza. Ott megmérlegettük a bikát, 340 kgr. volt a sulya. Le-

és egy kézen állni vajmi kínos és nehéz. A tehén elugrik és nagy zajjal elfut. Na, vége mindennek. Felszemmel a másik tehénre nézek, — jaj nekem, az is rám néz és alig van tőlem 4—5 lépésnél távolabb. Föllelézek, midőn újra legelni kezd. De én már a helyzetemet nem bírom, úgy remegek a megerőltetéstől, hogy löni nem fogok tudni, ha a szarvas ki talál lépni. Még egy percz és összecsuklik karom s még sem merek mozdulni. Végre erős böggéssel kilép egy hatalmas bika a egyenest a tehénnek rohan — durr!

«A sulyosan sebzett óriási állat rohan le a völgynek. Visszamegyek embereimhez, kérdem, hogy láttak-e mindent? Ők csak az én kényeszerhelyzetemet és az elugrott tehénét látták s csodálkoztak, hogy az agancsár mégis kijött... Minthogy a lövésnél láttam a szarvas lapoczkájából kicsordulni a vért, — hiszen nem lőttem 6—8 lépésnél távolabbról, — most rögtön keresésre indultunk. A magas lapulevelek tele voltak fecskendve szép világos kamara-vérrel. Tehát bátran mehettünk tovább, ez ha föl kel is, el nem megy. Néhány percnyi járás után előtünk egy ritkább helyen, fölkel a sebzett bika. Na, illet életemben nem láttam! Nem mondhatok mást, minthogy akkora volt, mint egy jó nagy ló. Agancsa kevés ágú, tán 12-ös, de magas és vastag. Jól megezőlőztam és lőttem. Támolyogva ment néhány lépést. Másodszor lőttem, mire a bika összergyott. Oda mentem. Én már több erős szarvast lőttem itt Máramarosban, közöttük egy 20-ast is; de hasonló nagyságú még nem láttam. Nem is hittem volna el, ha valaki azt beszéli nekem, hogy lónagyságú szarvast lőtt. Ez tényleg nagyobb volt jóval, mint a lovak, melyek baza húzták. Örömteli hangulatban tértem haza. Ott megmérlegettük a bikát, 340 kgr. volt a sulya. Le-

«Lassan, óvatosan mentünk a cserkelő uton a hang irányában. Épen annyira kivilágosodott, hogy a célzás lehetőségessé vált. Jobbról-balról nagy sűrűségek kerültek el és csak imitt-amott találunk rekettyéseket, hol jobban lehet látni. Agancsapkodás hangzik előtünk tán hatvan lépésre és rögtön rá röfögésszerű bögs, olyan, mint a nagyon öreg agancsárak szoktak. Intek Takácsnak, hogy maradjanak itt, én meg vagy negyven lépést haladok előre. Egy rekettyésben szép kis tisztás nyílik. Itt egy vén szarvastehén áll és jóízűen falatozik, egyes lombosomókat szagatva le a fákrol. Igen-igen lassan, úgy hogy mozgásomat alig lehet látni, térdre ereszkedem. Ezalatt a szarvas egynéhányszor bög, de a sűrűben áll, úgy hogy nem láthatom. A tehén közeledik, nines tölem hat lépésre. Én jobb kezemet a földre téve s azon támaszkodva lelapulok. Szeretnék egy félméterrel előbbre küszni, hogy jobban látnék a tisztásra; — a tehén lombot szakít, most nem figyel; fölemelem jobb lábam, hogy tova lépjek térdemmel, ebben a pillanatban előttem tán 25 lépésre kilép egy másik tehén a cserkész-utra és rám néz. Nem mozdulhatok, pedig e helyzetben nem maradhatok, mert egy térdem

fényképeztem többször, mert ilyen szarvast nem tudom, mikor lövök újra.»

Délután ez időre az utolsó máramarosi cserkészetre indult ki a főherceg, a mikor egy másik szarvasbikát sikerült elejtenie, a mely testben valamivel kisebb volt, mint a reggeli, de agancsa remek. Egyik koronában öt ága, a másikban négy s mégis csak 12-ös. Magas, széjjel álló az agancs és a koronák magassága jóval meghaladja a fél métert; sulya 305 kgr.

A szarvasokat zsigerelve másnap Kabolapolyánára szállították, hogy a ritka szép zsákmányban az oda érkező főhercegnő és fivére is gyönyörködhesse.

Kellemes emlékekkel távoztak a fenséges vendégek Máramarosból. Pár nappal ezután még Fülöp orléáni herceg jött le cserkészni; hogy ő is eltávozott, most már nem zavarja a szép Krajnarika és Szerednarika csöndjét fegyverek durrogása.

J. Gy.

JÓZSEF FŐHERCEG KISJENŐI VADÁSZTALI.

Közi: Thewrewk István.

Maga József főherceg már évek óta nem vadászik. Nem emlékszem, kitől hallottam, s lehet, hogy nem is így van, de azért szépen beleillik abba a legendakörbe, mely mindjában feledhetetlen alakká teszi a «magyar főherceg»-et népünk szívében.

Tehát a főherceg, egyszer elejtett egy őzet. Az őz baldokolt, s meg kellett adni neki a kegyelemlovást. A főherceg közeledik. Az őz olyan bánatosan tekint rá, s olyan fájdalmasan, hogy a fenséges úr hirtelen elfordult. A baldokló őz tekintete szívébe hatolt. S azóta nem is vadászik.

Ez idén is csak mint rendező, de nem mint

himzett sárga selyem kelmére van írva. A selyem himzés oly remek, hogy az ember eleinte zománcnak nézi. A levél borítéka szintén himzett sárga selyemből készült. A zár remekmívű elefántesontból faragott és drágakövekkel kirakott gombokból áll.

* A német kormány által háború eseteire Spandau várában őrzött pénzalap 72 millió arany forintból áll. A pénz nagyobb része az 1870-iki háború után Franciaországra kivetett öt milliárd frankból került ki.

* Melba asszony, a világhírű énekesnő hazájában, Ausztráliában egyszeri fellépéséért alig tudott 30 koronát kapni. Midőn aztán 14 év múlva Európából ismét Melbourneba visszatért, már akkor estenként 12 ezer koronát és teljes ellátást követelt, a mit szívesen meg is adtak neki.

* Angliában jelenleg 11,260 család viseli a Smith (Kovács) nevet. Ezek után 2478 Brown (Barna) és 2190 Jones (János) következik.

* Az alvó ló egyik fülét mindig előre tartja. Ennek okát eddigéle még senki sem fejtette meg. A szokás — átöröklődés folytán — valószínűleg még azon ősi időből való, midőn a lovak a vadonban tanyáztak s így még álmukban is vigyáztak. A szarvasmarha füleit alvás közben különféleképpen tartja ugyan, de mindig hegyezve, mi szintén vigyázatra mutat.

EGYVELEG.

* Li-Hung-Csang, a nem régen elhalt khinai alkirály, közhiedelem szerint a világ leggazdagabb embere volt. A pekingi raktáraiban felhalmozott szőrme-árak mesés értéket képviseltek. Mindent évi

A LÁSZLÓ-RÉTI VADÁSZTANYA.

A KABOLAPOLYÁNAI ERDÉSZLAK.

puskás vesz részt azon a fényes vadászon, melyet vendégei tiszteletére tart 40,000 holdas kiskisnői uradalman, december hó 2-ikától 7-ikéig.

En e vadászatok hírére azzal az írásbeli kérelemmel járultam a fenségre: kegyeskednék rendelkezésemre bocsátani a kiskisnői vadászatok eddigi adatait, melyek, úgy vélem, nemcsak a vadászokat érdeklik, de a nagyközönséget is. A főherczeg teljesítette kérésemet.

Alesüthon november 26-ikán kelt levelében a mostani vadászatokra vonatkozó értesítése a következő:

A kiskisnői vadászatok tervezete:
Résztevők: Fülöp orléans herczeg, Fülöp koburgi herczeg, József és József Agost főherczeg, Augustus főherczegnő, Gromon Dezső honvédelmi államtitkár, Ludvig Gyula m. á. v. elnök, Urbán Iván aradi főispán, Csukay Gyula főszolgabíró, Tabajdi Sándor k. táblai bíró, báró Bornemisza Tivadar, báró Vécsey István honvédszázados, báró Révay Simon, báró Lindehoff, Klobusiczky, Szent-Iványi Egon, Kelez Gyula, bars-megyei birtokosok, Libits Adolf kir. udv. tanácsos és több kiskisnőiek.

December. 1. Indulás Budapestről gyorsvonattal 2 órakor. Érkezés Kétyházára 6.30 perczkor és különvonattal Kiskisnőre. December. 2—7. Vadásznapok. December. 8. Indulás Kiskisnőről különvonattal vissza. Érkezés Budapestre 1.50 perczkor.

Hogy melyik napokon lesznek a külön kerületekben és mily fajta vadászatok: csak Kiskisnő határozatát meg és ezt úgy, mint a napi eredményeket, mindig táviratilag tudatom a címzetre.

Es épen midőn e sorokat írom, már meg is érkezett az első távirat, mely szerint az első vadászati napon két hajtsában 729 nyúl, 43 fogoly s néhány más apró vad került terítékre. Az általam kért, fentebb említett adatokat következő levél kíséretében küldötte meg Ö Fensége:

Alesüthon, 1901. XI/28.
Kedves Theurewuk Uram!
Mellékelve küldöm visszakérőleg szabad használatára a kiskisnői vadászatokra vonatkozó adatokat 1873-tól 1894-ig és 1898-ról; más nincs nálam. A hiányzó években vagy nem tartott vadászt, vagy nem voltam ott. Több ízben József Agost fiam tartott ott vadászt, a melyekben részt nem vettem, úgy vélem, 1894—1897-ben és 1899—1900-ban; de ezt már biztosan tudom.

1. Első kérdésre már megkapta a választ tegnapi levelemben.
2. A vendégek mind a kiskisnői házamban és a felügyelőnél, Kókuszán laknak.
3. Csak vadászni, nyúl, fácán és fogoly lövöldéi úgy, mint mindenemű dúvad.
4. A kiskisnői uradalmat atyám 1818-ban vette át, halála után István bátyám örökölte és nekem 1864-ben adta át, midőn megönméltam. Az első rendezett vadászt 1873-ban volt, a többi látható a mellékletekből.
5. Ugyan ott a lövöld vadak kimutatása.
6. Ez idén részt veszek, mint rendező, de nem mint puskás. 1898-ban velem ott voltak az Orléans herczegi pár és csak a megyei urak és tisztviselőim, más vendég nem volt hiva. Isten Önnel!

József főherczeg.
Az adatokat maga a főherczeg állította össze. Ez adatok szerint az 1870-től 1888-ig terjedő években Kiskisnőn elejtett vadak száma: 59 vad-disznó, három farkas, 75 őz, 85 róka, 23 vad-macska, 2151 nyúl, 167 fácán, 16 fogoly, 85 különféle ragadozó madár.

A vadászaton részt vett vendégek névsorát is feljegyezte a főherczeg. 1887-ről pl. ezt a feljegyzést látjuk:

Vadászati vendégek.
Báró Fejérváry honvédelmi miniszter, Ráth főpolgármester, gróf Bethlen főispán, Fábiny főispán, báró Simonyi, Török főkapitány, Ormos alispán, Ghyezy altábornagy, Horváth altábornagy, Kovács altábornagy, Foriny altábornagy, Jelentsik altábornagy, gróf Csáky ezredes, Harsanyi ezredes, Jekelfalussy őrnagy, báró Bornemisza százados, József főherczeg ifj., József főherczeg ifj., báró Nyáry altábornagy, Holdházy apát.

Még a szolgálati személyzet is pontosan fel van jegyezve, nem különben az, hogy a vendégek hova voltak elszállásolva.

Ha a fiatal főherczegek maguk vadásztak: Libits igazgató naponta távirati jelentést küldött az édes atyához. Így pl. az 1892. évi vadászatról hadd álljon itt egy párilyen jelentés: *Ö császári királyi fensége József főherczeg úrnak Alesüth.*

Jelentem alázatosan, hogy a tegnapi egész napi csepérgés és múlt éjjel volt erős eső daczára az első napi

A KISKISNŐI TEMPLOM ÉS FŐHERCZEGI LAK.

vadászat pontos eredménye a gyarmati erdőben: 837 nyúl, 290 fácán, két róka, egy héja, 21 bagoly, két mtyás, összesen 1161 darab. Ö fenségeik kitűnően lőttek és ketten majd 300 darabot ejtettek el. Coburg Fülöp herczeg ma reggel akart jönni, de újból lesüngönyözött. Ma reggel két fok meleg, borult; a hó a földekről majd teljesen elment.

Egy másik:

«A tegnapi disznóvadászon Ágyán esett két kan, találtatt kettő és este a lesen lőtt József Agost főherczeg úr három, László főherczeg úr egyet, összesen nyolc drb. Két róka, 35 nyúl és egy héja. Időjárás igen kellemes. Reggel két fok hideg. Napközti 12 meleg, szélesed.

Libits igazgató.

Minden följegyzése József főherczegnek példás pontosságáról, fiai iránti leggyöngédebb szeretetéről, vendégeivel szemben való igazán meleg érdeklődéséről, gondoskodásáról tanuskodik. Hogy ez állításom igaz: tanúim reá az elmúlt évek vendégei, s tanúim lesznek bizonyára azok az előkelőségek is, a kik ezúttal élvezik azt a rendkívül vonzó, felejthetetlen szíveséget, melyben mindenki részesül, a kit egyszer József főherczeg vendégeül lát.

MIKULÁS.

Hogy jutott hozzá, hogy nem, — azt nem kutatjuk, — de bizonyos, hogy Miklós a gyermekvilág előtt a legnépszerűbb szent az egész kalendáriumban. Jövetelét örvendezve várják, mert Mikulás, ha jön, nem jön üres kézzel. Diót, mogyorót, almát, csukrot rejteget tarsolyában s nem fukarkodik vele, hanem kiosztogatja azoknak, a kikről tudja, hogy örömet szerez vele nekik.

Akárhova megy is, mindenütt alkalmazkodik az ottani viszonyokhoz. Falun egyszerű alakban, egyszerű ajándékokkal jelenik meg. Ajtó se nyílik, ablak se zörren, éjszaka mégis besurran a gyermekszobába, vigyáz, hogy a hosszú szakálláról lehulló hó fel ne ébreszse az alvó-

A KÁZMÉR-VÖLGYI VADÁSZ-TANYA MÁRAMAROSBAN.

kat, nehéz csizmái kopogása meg ne ijesztesse őket. Nagy csendesen, lopva csempészi az ablak párkányára, vagy az ágy mellé szépen kikészített cipőcskébe ajándékait s aztán eltűnik. Siet nagyon, mert tömegtelen sok a dolga ezen az éjszakán, — aligha is győzné, ha nem volna ideje kipihenni magát utána egy egész esztenedig. A hány ház a faluban, mindbe betekint, de még a városokba is el kell jutnia, mert ott is vannak ám gyermekek, a kiknek ő jó barátja.

Itt azonban már fölhasználja, mint mondani szokás, a modern kor vívmányait, mert azok nélkül el se tudná végezni a dolgát annyi ezer meg ezer házban. Talán még villamoson is jár, hogy gyorsabban menjen a dolog. Legelsőben azonban, már egy-két héttel a nagy nap előtt, sorra járja a csukrázások, fűszerkereskedők, játékszerek boltjait s letétbe helyezi náluk ajándékait: a csemegét, játékokat, nagy vörösnyelvű fekete krampuszokat, melyek falun legfeljebb ha aszalt szilvából vannak összeróva, a városban azonban — a haladó kor kíváncsiához mérten — csokoládé a testük, vagy legalább is jóféle csukorka rejlik a puttonyukban. Tréfás legény ám a Mikulás, nagyoktat nevet rajta odaforog a mennyégben, ha elnézi, hogy egyik-másik kicsike megijed, talán sirva is fakad a gonosz képű krampusztól, hogy aztán annál jobban megőrüljön, ha kitanúlja igazi mivoltát.

A boltokból aztán könnyű szerrel hazahozhatják a papák, mamák, kiki az ő cseméjének szánt ajándékot, mint ime, az a szép mama ott a képen. Igaz, a nagyobacska gyerekek, a kik már iskolába is járnak, azt rebesgetik, hogy ez mind mese, nem kell benne hinni, de bizony jobban tudja ezt a papa meg a mama. S vigyázni is kell, hogy meg ne sértődjék a jó Mikulás, mert nem csupa tréfa ám az ő járásakelése, van benne komolyság is.

Ő t. i. a Jézuska előre küldött követe, a ki megtudakolja, ki viselte jól magát, ki nem, ki érdemel karácsonyra ajándékot, ki nem. Hát azért vigyázzon ki-kik magára, hogy rossz hirt ne vigyen róla!

Hall ám ő mindent, ha nem látják is mindentű. Némely házban azonban megmutatja magát teljes furcsa mivoltában, nagy csuhában, püspöksüveggel a fején, nagy kampós bottal a kezében. Néha egy-egy ördög is van a kíséretében, azt mondják, azért, hogy elvigye, a ki rossz, de az igazat megvallva, mi még sohase láttuk, hogy elvitt volna valakit. Hanem a Mikulás, az jól kikerdegeti, megimádkoztatja, dörögő hangjával megfenyegeti a gyerekeket s aztán kőd előttem, kőd mögöttem, eltűnik.

ÖREGSÉG.

Lecky Edw. W. után, angolból: Szász Károly.

Komoly árnyak hosszabbodnak,
Lemenőben van a nap.
Vége vágnak — nincs a gondnak,
Örömeik elszállanak.
A nap-óra alig nyer meg
Egy-egy búcsúzó sugárt ...
Diadalnak, küzdelemnek
Röpte, ösztöne lejár;
Mennyi kép valósulatnál!
Biztatott s köddé leve:
Magas eszmény, gondolatban,
Szenvedély s dicvágy heve ...
Vágy, remény, csej — lepke-szárnyként
Elhullatja lümporát ...
Mint művész a riktó fényt
Szürke színnel festi át.

Képzet elszállt, ábránd nyomba:
Szerelme virágtalan!
Bármi víg kacaj is tompa,
Mint ha sírból szólna hang!
Minden kincs a múlté, mit csak
Ifju s férfikor kíván ...
Ifjak csak gyönyört áhítnak,
Agg — nyugalmat esd csupán!

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Czöbel Minka: «Kakukfűvek». Költmények (1890—1900); Budapest, Athenaeum kiadása. — Ezt a terjedelmes verskötetet Eendrődi Sándor állí-

totta össze az ismert költőnő eddig megjelent műveinek javából, s meleg hangú előszót is irt hozzá. Fáradtsága nem vészett kárba, mert egy érdekes és értékes költői tehetség közelebbi megismerését és megértését tette lehetővé.

Czöbel Minka e kötetének három részében (A nyírsegről, Képek, Apró történetek) kisebb elbeszélések, tájleírások, genre-rajzok és hangulatképek vannak, nagyobb részt a nyírsegi vidékekről, az ottani erdőkről, mezőkről, a nép életéről. A költőnő képzelete örömeit bolyong a vidéken; ha távol van tőle, vissza-visszakívánczik oda, a hol élete legszébb napjait töltötte, s a hol ismer minden virágot, minden fűszálat, nevén szólíthat minden embert. Szeretettel rajzolja róluk képeit, a gondos tájképfestő lelkiismeretes részletezésével, melynek bensősége gyakran meghat, gyakran azonban a részletek halmozása által fáraszt. Tájképei s emberi alakjai rajzában sokszor egészen a festészet módorát követi; úgy ír le egy-egy tájat, egy-egy embert, mint a hogy festők szoktak beszélni tárgyaikról. Leírásaiiban saját hangulata ritkán olvad bele a természet jelenségeibe: inkább symbolumokat lát bennük, saját eszméinek, érzéseinek, vagy az élet egy-egy nagy kérdésének symbolumait. Bár szereti a népiéletet rajzolni, mégsem mondható népiesnek, mert sohasem marad meg tárgyval gondolatkörében, hanem felettük lebeg s elmélkedve szemléli az alatta végbemenő jeleneteket. Elbeszélő verseiben inkább az elmélkedő és lírai részek keltenek érdeket, mert eszelekvényt alakítani és jellemeket rajzolni nem igen tud. Legjobb még egy-két allegorikus rajza, mint pl. «A szörnyeteg», melyben a pénz hatalmát rajzolja az emberiség felett. A «Hangulatkok», «Boszorkánydalok» és a «Magány» című szakaszok már inkább a költő egyéni érzéseit éneklők, bár a tiszta líra itt is ritkán talál hangot, többnyire mystikus reflexióvá válik. Legjobban az őz bánatos képein, az elmulás, a halál gondolatán szeret elmerengeni. Elszomorodik látukra, de nem esik kétségbe, mert meg tudja látni az elmulásban az örökkévalóságot, a halálban az életet. «Szörványos a halál, de örök az élet.» A «Boszorkánydalok»-ban melyek közt egy-kettő igazán szép, az olyan nők lelki képét adja, a kiknek szárnyat adott a végezt, erős egyéniséget, szenvedélyt, a kik «nem olyanok mint a többi», hanem a saját szívük törvényét követik s ebből fakad tragikumuk, a mikor az élet s a társadalmi felfogás mai berendezésebe átköznék. Kár, hogy gyakran mély és érdekes eszméi élvezetét is megzavarja a hosszadalmasság s a belső forma lazasága. A dallamosság csaknem teljesen hiányzik költszeteiből, a mi költőnőnkéi kétszeresen feltűnik. Nyelvében van kifejező erő, de könnyen ellankad. Az igen csinos kiállítású, gazdag aranyozott kötet ára hat korona. Mutatványul hadd álljon itt a következő vers.

Fehér virágokhoz.

Hogy tiszta legyen a szűz lelkék álma,
Mint csillag, éjzstós leveled.
Szép lilium, — hogy kelyhedhez hasonló
Legyen a megtisztult nagy szeretet.
Oh fehér lilium,
A szűz-leányok álmát
Öríz meg, szép fehér virág!

Hogy élvezze halandó földi ember
Az égi boldogságnak mámorát,
Hogy tavasz-ittas, örömteljes szívét
Fehér jázmin illatja fogja át,
Oh fehér jázmin,
A boldogoknak álmát
Öríz meg, szép fehér virág!

Hogy el ne sötétüljön soha nekünk
A búhajós tavaszi éjszaka,
Testünk-lelkünk épségét őrizd, őrizd,
Fehér nárcisz tündöklő csillaga,
Oh fehér nárcisz,
Ifjak, s öregek álmát
Öríz meg, szép fehér virág!

Hogy a kenyér-hozó nyár bő áldása
Terjedjen el anyaföldünk felett,
Hogy égből szálljon rá, gyöngyöden, lágyan
Mint fehér hulló virág-leveled,
Oh fehér akác,
A munkásnépek álmát
Öríz meg, szép fehér virág!

Hogy a nagy ég kegyelmesen könnyítsen
Hánykódó, megtört szívű kínjain,
Szállj el hozzájuk, illatod lehelével
Balzsamos gyógyfű, fehér rosmarin,
Oh fehér rosmarin,
A szenvedőknek álmát
Öríz meg, szép fehér virág!

Hogy egymástól a sors el ne szakítsa
A tisztán érző, forró szívüket,
Örkődj felettük, hiszen Te magad vagy
A titokteljes, bűvös szeretet.

AZ ERDŐSZ-VÖLGYI VADÁSZTANYA MÁRAMAROSBAN.

Oh, fehér róza,
Szeretd szívűk álmát,
Öríz meg, szép fehér virág!

Es hogy ha eltűnik szemünk elől már
Az egész lázas, fényes nagy világ,
Öríz sirunk csendes, hűvös nyugalmat,
Érintetlen búhajós hóvirág,
Oh fehér hóvirág,
A halottaknak álmát
Öríz meg, szép fehér virág!

Eendrődi Sándortól új verskötet jelent meg «Isten felé» címmel, melyben a kitűnő költő legújabb, vallási tárgyú költeményei vannak egybegyűjtve. A kötet számos szép költeménye közül mai számunkban négyet mutatványul közlünk s legközelebb még vissza fogunk rá térni, hogy érdeme szerint méltassuk. A szép kiállítású könyv az «Athenaeum»-nál jelent meg.

A Budapesti Szemle decemberi kötetének gazdag tartalmát Vámbéry Ármin dolgozata nyitja meg «Abdurrahman khán Afganisztán ura» cím alatt. A nemrég elhunyt közép-ázsiai mohamedán fejedelem életével együtt kimerítően megismerteti azzal a nevezetes állással is, melyet Ázsiában az angol és orosz hatalom közé ékel Afganisztán foglalt el. Vámbéry az elhunyt fejedelmet Ázsia mostani uralkodói közt a legjelesebbek egyikének ítéli. Marczali Henrikől «Az idealizmus a XX. században» című dolgozat olvasható. Ezt a szerző Carvesi olasz publicista ama munkája számára írta, mely összefoglalja minden nemzetbeli kiválóbb gondolkodók véleményét az idealizmusról. A kötet további tartalma:

P. R. folytatja és befejezi «A magyar honfoglalás kútfőiről» írt közleményét, melyben a kútfőknek a millenium alkalmából az Akadémia kiadásában megjelent magyar kritikai kiadását ismertetett bírálat. Csengeri Jánosnak, a buzgó műfordítónak az Akadémiában «A magyar Aeschylus» címen tartott felolvasását egész terjedelmében vesszük. Az Akadémia Csengerit megbízta, hogy a nagy hellén tragédiaköltő, Aeschylus Oresteiá-jának már elkészült fordítását egészítse ki a hátralevő négy tragédia átültetésével. E feladatot elvégezvén, tanulmányt írt Aeschylus egyik, nálunk kevésbé ismert darabjáról, «A hét Thébá-vivőről» s annak főbb részleteit is bemutatta az Akadémia november 4-iki ülésén.

Jászai Oszkár «A szerves társadalom elmélet» című közli azokat az elmélkedéseket, melyeket dr. Tegze Gyula jogakadémiai tanár «Szerves társadalomelmélet» és dr. Hegedűs Loránt «A sociologia sarkittele» című munkái ébresztettek benne. Heinrich Gusztáv tanulságos irodalomtörténeti dolgozatot írt «Ossian hazánkban» címen s becses adatokkal mutatja ki, mily ha'ast tettek irodalmunkra az ossianai költemények, nem sokkal azután, hogy a XVIII. század második felében angol fordításban megjelentek. Szvetlov orosz regénye «Az élet útjai» (fordította Ambrozovics Dezső) véget ér e kötetben. Szabolcska Mihály «Egyedül» című költeménye és Szász Károlynak Lecky után angolból fordított «Öregség» című költeménye egészíti ki a szépirodalmi közleményeket.

Az utóbbit lapunk mai száma is közli. — A könyvismertető «Értesítő» rovat Máriafi Dávidnak «Vásárolt szívek» című regényéről, mely lapunk Regény-tárában jelent meg először, méltán állít ki, s azt mondja: «Általában élénk van elbeszélése az egész regény; előadasmódja folyékony, az előkelő világ hibái és nevelés fogatkozásai több helyütt sikerülten vannak feltüntetve. A különböző alakok rajzában elég talpraesett megfigyelés mutatkozik.» A «Budapesti Szemle» Gyulai Pál szerkesztésében és a Franklin-Társulat kiadásában jelenik meg. Előfizetési ára egész évre 24 korona, félévre 12 korona.

Herczeg Ferenc: A pogányok; történeti regény. Irónk legújabbban gyakran fordulnak a történethez anyagért regények, drámák számára. Herczeg a Vata-fele pogánylázadás idejéből való tárgyat dolgozott fel: Thonuzoba fiának, Alpár besenyő vezérnek tragikus sorsát, a kit szent Gellért püspök egy bakonyi kolostorban a keresztény hit számára nevelt fel s Márton kanonok néven pappá szentelt. A csanádi várban azonban a pusztá képei fölkeltek benne a vágyat az ősi szabad élet után, melyet a szerelem lázadásá fokoz. Alpár részt vesz Vata lázadásában, segíti legyőzni a velencei Pétert, de mikor az új király, András a pogányok ellen fordul és mikor szerelmesét, Angykát a féltékeny besenyő asszony, Szeruzád megöli, népe töredékével kivonul az országból. A regény kiváló történeti érzéssel van írva, különösen az alföldi magyar urak rajza sikerült, melyben a szerző az Alföld mai népétől vette a realiztikus színeket. A keresztyénység és pogányság küzdelme Alpár s társai lelkében szintén jól van rajzolva. Herczeg regénye kiváló helyet foglal el történeti regényirodalmunk újabb termékei közt. Singer és Wolfner könyvkereskedése adta ki.

Gyűjteményes vállalatok. A Lampel Róbert (Wodianer F. és fia) czég kiadásában több gyűjteményes vállalatnak új közleményei jelentek meg. A «Magyar földrajzi társaság könyvtára» című új vállalatnak, melyet Lóczy Lajos egyetemi tanár szerkeszt, első kötete Hedín Sven «Asia sivatagján keresztül» című érdekes útleírása, melyet dr. Thirring Gusztáv dolgozott át magyarra. E vállalat, melynek czélja a földrajzi ismereteket élvezetes formában terjeszteni s e célból eredeti és fordított útleírásokat fog közölni, a közönség érdeklődésére tarthat számot. A szép kiállítású, 50 képpel és 2 térképpel ellátott első kötet ára 6 korona. Megjelentek továbbá:

A «Népevelők könyvtára» című vállalatában Geöcze Saroltának «Az akarat nevelése» című terjedelmes tanulmánya, melyben az irodalmi működéséről ismert írónő a modern neveléstudomány egy fontos kérdését vizsgálja meg az ide vonatkozó külföldi kutatások nyomán. A közel 150 lapos munka ára egy korona. A «Franciaia könyvtára» című iskolai kiadványok közt, melyek a francia irodalom jeles műveit közlik magyarázatokkal és jegyzetekkel, Chateaubriand «Atala»-ja jelent meg dr. Huszár Vilmos magyarázataival; ára 70 fillér. A «Magyar könyvtára»-ban Lenau verseinek gyűjteményét Feleki Sándor fordításában, Galeotto Marzio Mátyás királyról szóló híres könyvének fordítása Császár Mihálytól, Bieux «Vörös talár»-ának fordítása Sándor Ti-vadartól, Jókai «Új földesúr» című regényéből válogatott részek, melyeket Zinszky Aladár szerkesztett (kettős szám) a legújabb füzetek. Egy-egy számára 30 fillér. A «Fővárosi színházak műsora»-ban a «Katalin» című, a Népszínházból ismert operette szövegváltozata és Belasco «Pillangó kisasszonya», melyben Pálmai Ilka játszott a Vígyszínházban, kaphatók egyenkint 30 fillérért. Ugyanez a kiadásában jelent meg Mársits Rozina «A XX. század asszonya» című munkája, melyben a szerző napjaink nőkérdését fejtegeti. Ára 2 korona.

Konstantinápoly. Uti rajzok. Irta Vértési Károly. A szerző, ki a török fővárosban töltött ideje alatt éles szemmel megfigyelte az ottani életet, a nagy világváros sajátosságait, mindezt eleven tollal írta le. 308 oldalra terjedt könyvében, mely hatvanöt képpel van illusztrálva. Az Athenaeum adta ki s ára csinos kötésben hat korona.

Népszínház. November 30-ikán a népszínház «Flórika szerelme» című alatt az erdélyi román népiéletből vett népszínművet adott elő. Szerzője Moldován Gergely, a kolozsvári egyetemen a román irodalom tanára. A «Flórika szerelme», mely már a kolozsvári színházban is színre került, érdekes néprajzi képeket, alakokat, tarkaságot tár fel a színpadra. Különösen eleven a második felvonás, mely a híres gainai leányvásárt tünteti föl. A mese, a belső tartalom azonban nincs szorosabban összefüggésben a havasok világával, s a művek közt ugyanazon színűvi elemekből kerül ki az egész cselekmény, mint az alföldi falvakban játszó népszínműveknél. Gazdag ember fia szegény lányba szeret,

